

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3401

Vragen van de leden **Leijten** en **Van Gerven** (beiden SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat drie kankerpatiënten onder verdachte omstandigheden zijn overleden na behandeling in een alternatieve kankerkliniek* (ingezonden 4 augustus 2016).

Antwoord van Minister **Schippers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 1 september 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 3338.

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht dat afgelopen week drie kankerpatiënten onder verdachte omstandigheden zijn overleden na behandeling in de alternatieve kankerkliniek Klaus Ross Center in het Duitse Bracht?¹

Antwoord 1

Ik ben hierover geïnformeerd en ik wacht het onderzoek van de Duitse autoriteiten af.

Vraag 2

Zijn er nog meer Nederlandse patiënten bij de betreffende kliniek onder behandeling (geweest)? Zo ja, hoeveel patiënten betreft het en zijn bij deze mensen ook (ernstige of fatale) bijwerkingen gesignaleerd?

Antwoord 2

Het is inmiddels bekend dat deze kliniek door veel Nederlanders werd bezocht. Daarom ondersteunen de Nederlandse autoriteiten het onderzoek. Het Nederlandse Openbaar Ministerie (OM) heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) gevraagd de bij haar bekende patiënten van de kliniek te informeren en heeft eerdere patiënten dringend verzocht om contact op te nemen met het Landelijk Meldpunt Zorg.

Vraag 3

Is de betreffende kliniek per direct gesloten? Zo nee, hoe zorgt u ervoor dat niet nog meer patiënten slachtoffer worden?²

¹ Brabants Dagblad, «Al drie patiënten Duitse kankerkliniek overleden», d.d. 2 augustus 2016

² Brabants Dagblad, «Klaus Ross reageert: «We zijn in shock'«, d.d. 3 augustus 2016

Antwoord 3

Gedurende het onderzoek heeft de kliniek haar werkzaamheden gestaakt.

Vraag 4

Wat vindt u van de volgende reactie van de kliniek: «we blijven voor honderd procent geloven in onze filosofie en behandelingen»? Hoe wordt voorkomen dat er in de toekomst nog meer slachtoffers vallen door deze behandelingen?

Antwoord 4

Veel mensen maken gebruik van alternatieve therapieën/behandelwijzen. Mensen zijn zelf verantwoordelijk om te kiezen voor reguliere zorg of alternatieve zorg, of een combinatie daarvan. Er is geen wetenschappelijk bewijs dat alternatieve behandelwijzen ziektes genezen. Met de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) heb ik patiënten die zich in Nederland laten behandelen met alternatieve geneeswijzen meer rechtszekerheid gegeven zodat ze mogelijkheden hebben om te klagen wanneer ze geen goede behandeling hebben gehad en dienen alternatieve behandelaren te voldoen aan kwaliteitseisen zoals in deze wet zijn genoemd. Dit betreft echter geen Nederlandse, maar een Duitse kliniek die valt onder Duitse wetgeving en Duits toezicht.

Vraag 5

Heeft u er zicht op hoeveel ernstig zieke patiënten zich in binnen- of buitenland door alternatieve genezers laten behandelen? Lopen zij ook mogelijk vergelijkbare risico's? Bent u bereid dit per ommegaande te (laten) onderzoeken?

Antwoord 5

Nee dit wordt niet geregistreerd en ik ben niet voornemens dit te laten onderzoeken.

Vraag 6, 7

Kunt u aangeven hoe deze verdachte overlijdens aan het licht zijn gekomen? Hebben de betreffende ziekenhuizen waar de patiënten in tweede instantie terecht kwamen, hiervan melding gemaakt bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)?

Welke rol heeft de IGZ of haar Duitse evenknie gespeeld in deze kwestie? Is er overleg geweest tussen beiden? Zo ja, wanneer en in welke vorm heeft dat overleg plaatsgevonden en wat is er onderling gewisseld?

Antwoord 6, 7

Het Nederlandse Openbaar Ministerie werd geïnformeerd over een niet-natuurlijk overlijden in Nederland van een patiënt die een behandeling had gevolgd in de betreffende kliniek. Daarop is een spoedrechtshulpverzoek gericht aan de Duitse autoriteiten en zijn deze een opsporingsonderzoek gestart. De Duitse autoriteiten worden daarbij ondersteund door het Nederlandse Openbaar Ministerie en de Nederlandse politie. Lopende dit Duitse onderzoek kan ik u niet nader over de inhoud van de zaak informeren. Aangezien er wel Nederlandse patiënten in de kliniek behandeld werden is de IGZ gevraagd ondersteuning te bieden bij het snel informeren van Nederlandse patiënten die in de kliniek een behandeling hebben ondergaan en zijn eerdere patiënten van de kliniek dringend verzocht contact op te nemen met het Landelijk Meldpunt Zorg.

Vraag 8

Hoe is het toezicht geregeld op alternatieve genezers in Duitsland of andere landen waar ook Nederlandse ernstig zieke patiënten zich laten behandelen? Heeft het toezicht naar uw mening in de betreffende situatie gefaald?

Antwoord 8

Zie de antwoorden op vraag 4, 6 en 7. De Nederlandse toezichthouder is in Duitsland niet bevoegd en het is niet aan mij om uitspraken te doen over het functioneren van Duitse overheidsinstanties.

Vraag 9

Is het uit te sluiten dat ook in Nederland alternatieve genezers zonder bevoegdheid medische handelen verrichten zoals het aanbrengen van een infuus? Heeft de IGZ hier voldoende zicht op? Zo ja, hoe ziet dat toezicht er in de praktijk uit?

Antwoord 9

De IGZ beoordeelt signalen en meldingen over deze sector op het risico dat aan patiënten schade wordt toegebracht door het handelen of het handelen in strijd met de wet is (zoals het handelen in strijd met de bevoegdheid om een voorbehouden handeling uit te voeren) en grijpt indien noodzakelijk in. Het is niet uit te sluiten dat alternatieve genezers zonder bevoegdheid medische handelingen verrichten. Dat mag niet voor zover het voorbehouden handelingen betreft. Het is dan zaak dat hierover gemeld wordt bij de IGZ of het Landelijk Meldpunt Zorg. Met de invoering van de Wkkgz is het namelijk voor de IGZ beter mogelijk om in te grijpen als ze hierover een signaal ontvangt. Als de IGZ bij haar toezicht een strafbaar feit constateert, kan zij daarvan aangifte bij het OM doen.

Vraag 10

Wordt deze behandeling vergoed door (een van de) zorgverzekeraars, al dan niet uit de aanvullende verzekering? Zo ja, kunt u regelen dat dit per direct stopt?

Antwoord 10

Ik heb geen inzicht in de vergoeding van alternatieve geneeskundige handelingen die zorgverzekeraars in hun aanvullende polissen aanbieden. De overheid bepaalt de inhoud van de basisverzekering, zorgverzekeraars zijn vrij om te bepalen welke aanvullende verzekeringen zij aanbieden. Alternatieve geneeswijzen maken geen deel uit van het basispakket. Buiten het basispakket is het aan de zorgverzekeraars om te bepalen of, en welke therapieën zij via hun aanvullende polissen vergoeden. Dat betekent dat het aan de verzekeraars is om te bepalen of zij een aanvullende verzekering met of zonder alternatieve geneeswijzen aanbieden. Het is vervolgens aan de individuele zorgvrager om te bepalen of hij/zij zich hiervoor wil verzekeren of niet.